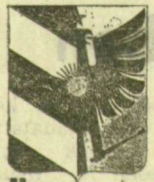

SZEGEDI

ÜNNEPI HETEK

Strauss: Cigánybáró. A daljáték előadása a Dóm téren, este 8 órakor.

XVII. Szegedi Nyári Tár-lat, a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában, augusztus 20-ig.

Kalmár Márton szobrászművész szabadtéri kiállítás a Bartók Béla Művelődési Központ udvarán, augusztus 30-ig.

Fotóklubok 12. Szegedi Szalonja. Kiállítás a Bartók Béla Művelődési Központban, augusztus 21-ig.

Jóó József műgyűjteménye. Kiállítás a Juhász Gyula Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

Kosztá Rozália festőművész kiállítása a November 7. Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

Kiss Sándor szobrászművész kiállítása a Móra Ferenc Múzeum kupolacsarnokában, augusztus 20-ig.

Íróportrék. Molnár Edit fotókiállítása a Sajtóház Művészklubjában, szeptember 15-ig.

Művészet és otthon 1976. Kiállítás a Gulácsy Lajos Teremben, augusztus 19-ig.

Száz év Szeged zenei életéből. Kiállítás a Somogyi-könyvtárban, augusztus 20-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai.

Az Ecseri lakodalmas

A Magyar Állami Népi Együttes bemutatója

Bármely műfaj nagy, reprezentáns alkotója, bármely művészeti ág leghatásosabb közvetítője idővel kivívja magának a megtisztelő jogot, és vállalni kényszerül a súlyos felelősséget: róluk szólva óhatatlanul életműben gondolkodunk. A 25 éves Magyar Állami Népi Együttesről is. Különösen, hogy így „kezünkre játszott”: a jubileumot legelső nagy műsorának, az *Ecseri lakodalmasnak* felújításával ünnepelte. A választás tudatos: tartózkodó, de félreérthetetlen hittevés egy izzig-vérig mai, s a negyedszázad út-törő- és útkereső vállalkozásainak tanulságaiból kristályosodott ars poetica mellett.

A hajdani, első bemutató az első próbálkozás volt a folklór színpadi továbbélésére, egyszersmind az első magas szintű összegezés is — a népi hagyomány-kincs művészi feldolgozásának útkereső szakaszában. A kor, a folklór első virágkora igényelte és szülte a követelményt: a népművészet eredeti elemei jelenjenek meg a színpadon is, csak a hűség jegyében „rajzolják át” a hagyományanyagot az előadóművészet kikerülhetetlen szabályai. Két és fél évtized múltán, eltérő utak, másfajta felfogások tapasztalataival kiegészült, de ismét élő és korszerű az akkori követelmény. A jelenkori, második folklórrész-szanszban a minőség magasabb fokán valósult meg a szintézis, élményszerűen dokumentálódott a művészi hitvallás — a dóm színpadi előadásban, a játékok szombat esti, idej utolsó premierjén is.

Az összeállítás tartalmát és színeit a fentebb vázolt,

Acz S. Sándor felvétele

Jelenet az előadásból

általános érvényre emelt előadóművészi koncepció mellett a többféle feldolgozási stílust felkaroló, a dogmák kényszerzubbonyaitól szabadult alkotói felfogás határozta meg. Ennyiben vállalta a jubileumot üllő együttes az „életmű” sokszínűségét — és ez nem kevés. Mert így egészülhetett ki az eredeti, reprezentatív válogatás frissebb, később született, a színpadi előadás új útjait és témáit képviselő műsorszámokkal; hangulat- és stílusútgát, erőltetett változatosság-hajhász veszélye nélkül.

Az együttest alapító Rábai Miklósnak a 25 évvel ezelőtti bemutatón is szereplő koreográfiái, a magyar néptáncok legszámbottevőbb értékeit feldolgozó, ma már klasszikusnak számító és klassziszt képviselő kompozíciói alkották a szegedi összeállítás gerincét. Az itthon és a világ sok táján számtalan viharos sikert megért táncokat nem kell bemutatni; a *Kállai kettős*, az *Úveges tánc*, az *Este a fonóban*, a *Háromugrás* és a címadó Ecseri lakodalmas a fegyelmezetten visszafogott, mégis átütő erejű (mert tökéletes belső elszajátításról tanuskodó) előadásban a premier közönségét ismét tapsra ragadtatta. A *De-recskei verbunk* fergeteges tablót az együttes *Táncra, muzsikára* című, két éve Szegeden is látott műsorából a hatalmas tér és színpad igényelte vissza. A sajtós helyszín egyébként is műsorszerkesztő tényezőnek számíthatott, hiszen például a Kállai kettőt, 25 év után táncolták először az eredeti nagy létszámmal, az Ecseri lakodalmas és a *Svatovac* előadásán még sohasem voltak ennyien a színpadon. A bemutató másik specialitása, a második rész színes csokra a magyarországi nemzetiségek népművészetéből, amely válogatás volt a *Hétszínvirág* című, önálló remzetségi műsorból. Ennek az összeállításnak minden száma — elsősorban a kiemelkedően magas színvonalú előadás miatt — az est legnagyobb tapsát kapta. A szerb lakodalmas *Vujicsics Tihamér* rendkívül igényes zenéjével, Rábai Miklós kristályszerkezetű koreográfiájával egyszeri és változtathatatlan; tartalmában, de stílusában és hangulatában is egészen más világ a *Sváb bál*; *Daróci Bárdos Tamás* és *Létai Dezső*

groteszk hangvételű, karikírozó hajlamú kompozíciója. A két táncszám között *Bar-tók Román táncok* című művét a mindvégig jól, diszponáltan játszó zenekar kiválóan tolmácsolta. Ide kívánkozik a megjegyzés: *Berki László* vezető primás nagyszerű kvalitásairól számtalanszor volt már alkalmunk meggyőződni, ezen az estén azonban oroszlan-része volt a sikerben. Az ének-, zenekari kompozíció, *Vujicsics Tihamér Ráckevei balladája*, valamint *Sebő Ferenc* és *Timár Sándor* műve, a *Magyarországi román táncok* az előbbieknél nem kevésbé segítettek a monstre műsor középső részét a megérdemelt sikerhez. A Sebő-Timár kompozíció, amelynek ősbemutatója volt a premieren, nemcsak a szerzőpár néptáncművészetet gazdagító munkásságát reprezentálta, hanem az együttes sokoldalú felkészültségét, széles skálájú stílusművészetét is. A néző — akárcsak Léta Dezsőnek, az együttes művészeti vezetőjének két koreográfiája, a *Karikára székiek* és a *Kunsági pásztorbotoló* kitűnően sikerült előadása közben — a Román táncok bemutatóján is átláthatta azokat a ritka, élményszerű pillanatok, amelyeknek egyszerű titka: *ki-ki részesnek érezheti magát az alkotásban, mert a színpad illúzióteremtő művészei meggyőzik a mű „itt és most” születésének igazságáról.*

Az improvizáció élménye persze nagyon is céltudatos, kemény munka eredménye. A tánckar tudását, szakmai felkészültségét méltatni szükségtelen, banalitásnak tűnne. Az énekkar és a zenekar Bartók-, Kodály-, Liszt-műveket olyan színvonalas előadásban mutatott be, amely a legkényesebb koncertközönség igényeit is kielégítene. A bemutatót Daróci Bárdos Tamás és *Lantos Rezső*, a kórusokat *Pásztó Miklós* dirigálta. *Mayer László* „refinált egyszerűségű”, a stilizált népművészeti motívumokból gazdaságosan építkező, plasztikus felületű díszletei elegáns gesztussal tálták a színpadon kibontakozó „sokszínűvirág” nemes pompáját.

Az előadást az együttes művészeti vezetője, Létai Dezső rendezte.

Sulyok Erzsébet

Ruhagyári brigádok kitüntetése

Jó néhány éve kiemelkedő munkát végez a Szegedi Ruhagyár készáruárterének *Haladás szocialista brigádja*. Az exportszállítások időbeni előkészítésével, az iskolaköpenyek határidőre való átadásával, a közületi átvevőkkel tartott jó kapcsolattal, és a készáru gondos kezelésével jelentősen hozzájárul a 15 tagú közösség a vállalat eredményes tevékenységéhez. A jó munka elismerésül a raktári kollektíva elnyerte a *Szalma Kiváló Brigádja* kitüntetést.

Ebből az alkalomból ünnepeket rendeztek tegnap, hétfőn a ruhagyárban. *Mári Sándorné* vsz-titkár is-

mertette a Haladás brigád eddigi tevékenységét, majd *Seriegi Antal*, a Könyv-*Haladás szocialista brigádja* ipari Minisztérium tanácsosa átadta a kitüntetést *Elek Istvanné* brigádvezetőnek. A vállalat vezetőinek nevében *Szabó Sándor* vezérigazgató köszönte meg a közösségnek az eredményes munkát, a *Ruházatiipari Dolgozók Szakszervezetének* üdvözlét pedig *Gergelyfy Sándor* poltikai munkatárs tolmácsolta.

Elismerésben részesült a Szegedi Ruhagyár *Szputnyik* nevű karbantartó brigádja is; a *Hetesi István* vezette közösség elnyerte a Vállalat *Kiváló Brigádja* kitüntetést.

A munkásosztály fejlődéstörténete

Kutatási feladatok a párttörténeti intézetben

Az MSZMP KB Párttörténeti Intézetében középtávú tudományos kutatási terv készült az 1976—1980 közötti időszak hazai kutatási feladataira és a nemzetközi vállalkozásokban való részvételre. Milyen irányban kívánják továbbfejleszteni a kutatómunkát, a marxizmus-leninizmus pozícióinak párttörténeti eszközeivel való megszilárdítását, a párt ideológiai munkájának segítését? — erről nyilatkozott dr. Zsilák András, a párt-történeti intézet igazgatóhelyettese. A többi között elmondotta:

— Az elkövetkező években is fő feladatunknak tekintjük a magyar munkásmozgalom története megírásának előkészítését — mondotta. — Tovább bővítjük a párt- és munkásmozgalom történeti kutatások tematikai és kronológiai határait. Nagyobb erőfeszítéseket teszünk a szocialista építés történetének, ezen időszak politikai-társadalmi viszonyainak és esztörténeti vonatkozásainak kutatására és feldolgozására. Szeretném kiemelni, hogy a tervidőszak második felében kiszélesítjük a munkásmozgalommal összefüggésben a

munkásosztály történetéről, a marxizmus-leninizmus esztörténetének elterjedéséről szóló témák monografikus feldolgozását. Elméleti kutatómunkánk új vonása lesz, hogy kiterjesztjük a kutatástársadalmunk vezető osztálya fejlődéstörténetének feldolgozására is.

Ugyancsak többirányú kutatást végzünk a népi demokratikus forradalom és a szocialista építés időszakának témájában. Így monográfia készül a munkásosztály és a párt kapcsolatáról az 1945—1962 közötti időszakban, az SZDP 1944—1948 közötti történetéről, a párt kultúrpolitikájáról. Hasonló munkákat tervezünk a munkáshatalom létrehozásának időszakáról, a fordulat évéről és — értékelő előszóval, kritikai jegyzetekkel — kiadásra előkészítjük az MDP-dokumentumok válogatott gyűjteményét. Nagy figyelmet fordítunk az utolsó 20 esztörténetének feldolgozására. Foglalkozunk 1956—1962 és 1963—1975 történetével, a párt fő politikai irányvonalának történelmi fejlődésével, a szocialista építési törvényeszerűségeinek történeti vizsgálatával.

Közlekedési balesetek

Személygépkocsival nem adott elsőbbséget Szegeden, a József Attila sugárút és a Budapesti körút kereszteződésében Katona Károly, Szeged, Olajos utca 1. szám alatti lakos. Elütötte a kerékpáron haladó Majzik Sándorné, Szeged, Veresacs utca 29. szám alatti lakost, aki sérülést szenvedett.

Személygépkocsival okozott karambolt Szegeden, a Gábor Áron és a Sirály utca kereszteződésében Oszip Andrást, Kecskemét, Lánchíd utca 5. szám alatti lakos. Összeütöközött egy másik személygépkocsival. Sérülés nem történt, az anyagi kár jelentős.

Szegeden, a Kossuth Lajos sugárúton szabálytalanul haladt át az úttesten özv. Török Ernőné, Szeged, Kisteleki utca 8/B szám alatti lakos. Nekiment egy külföldi rendszámú, személygépkocsival, amelynek vezetője után kapcsolódott lakókocsinak. A gyalogos elesett és sérülést szenvedett.

Nem tartotta be a követési távolságot motorkerékpárral Szegeden, a Bérkert utcában Kovács Imre, Szeged, Radnóti Miklós utca 6. szám alatti lakos. Nekihajtott egy személygépkocsinak. A motoros utasa, Kasza István, Szeged, Hátszegi sor 4/B szám alatti lakos sérülést szenvedett. Az anyagi kár mintegy 4 ezer forint.

Házi Erzsébet

Szaffi monológja

— Nem kényelmes szerep. A közönségnek talán fej sem tűnik, de sokkal nehezebb „csak énekelni” egy daljátékban vagy nagyoperettben. Szaffi teljesen passzív, kifejezési formája az énekén kívül legfeljebb annyi, hogy állandóan jelen van a színpadon. Ezt a művészi feladatot azért „rázósabb” megoldani, mert a prózai szöveg híján keletkezett úrt csakis mozgással lehet áthidalni; és nyilván nem mindegy: milyennel. Ugyanakkor ugynevezett „vágós szerep” is a Szaffié, azaz a sok fortissimó miatt énekelni sem könnyű, a szokottnál jobban igénybe veszi a torkot. Mégis azt hiszem, már annyira hozzáam nőtt, hogy nehézségeit szinte észre sem veszem: bécsi fellépésekkel, nyugatnémet film- és hanglezvefelvételekkel együtt körülbelül a kétszázadik Szaffinál tartok. Szegeden most éneklek negyedszer. Nagyon szeretem Szegedet, a felújított szabadtéri „üttöről” közé tartozom, a hőskorra különösen szívesen emlékezem. Mostani partnereim is nagyon kedvesek, jó társaság van együtt.

— Terveimről szólva elmondhatom, hogy 25 éves színházi tagságom jubileumát új premierrel ünnepelem: Csajkovszkij *Pikk Dá-májával*. Idén még bulgáriai és egyesült államokbeli turné vár rám, Szegedre pedig meghívást kaptam a *Manon* Lescaut-ra.

— Bár Szegedről szinte kizárólag csak jót mondhatok, hadd bíráljak is egy kicsit. Az öltözők bővítése jó néhányunk szerint nem a legszerecsesebben történt. Nagy a tömeg, a tolongás a folyosókon, statiszták, sminkesek, színészek egymás hegyén-hátán. És még valami: olykor-olykor bizony a viselkedés, a stílus is ugyan-csak kifogásolható, a helyzet mindenképpen romlott a korábbi évekhez viszonyítva. Jó lenne változtatni ezeken, én tudom, hogy nem csodálhatok Szegedben: bízom benne, hogy a jelenlegi állapotok csak átmeneti.

Szaffi monológja ezzel véget ér. Felharsannak a fanfárok, Házy Erzsébet pedig indul — új sikerek felé.

D. L.